

Походи козаків першої чверті XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний

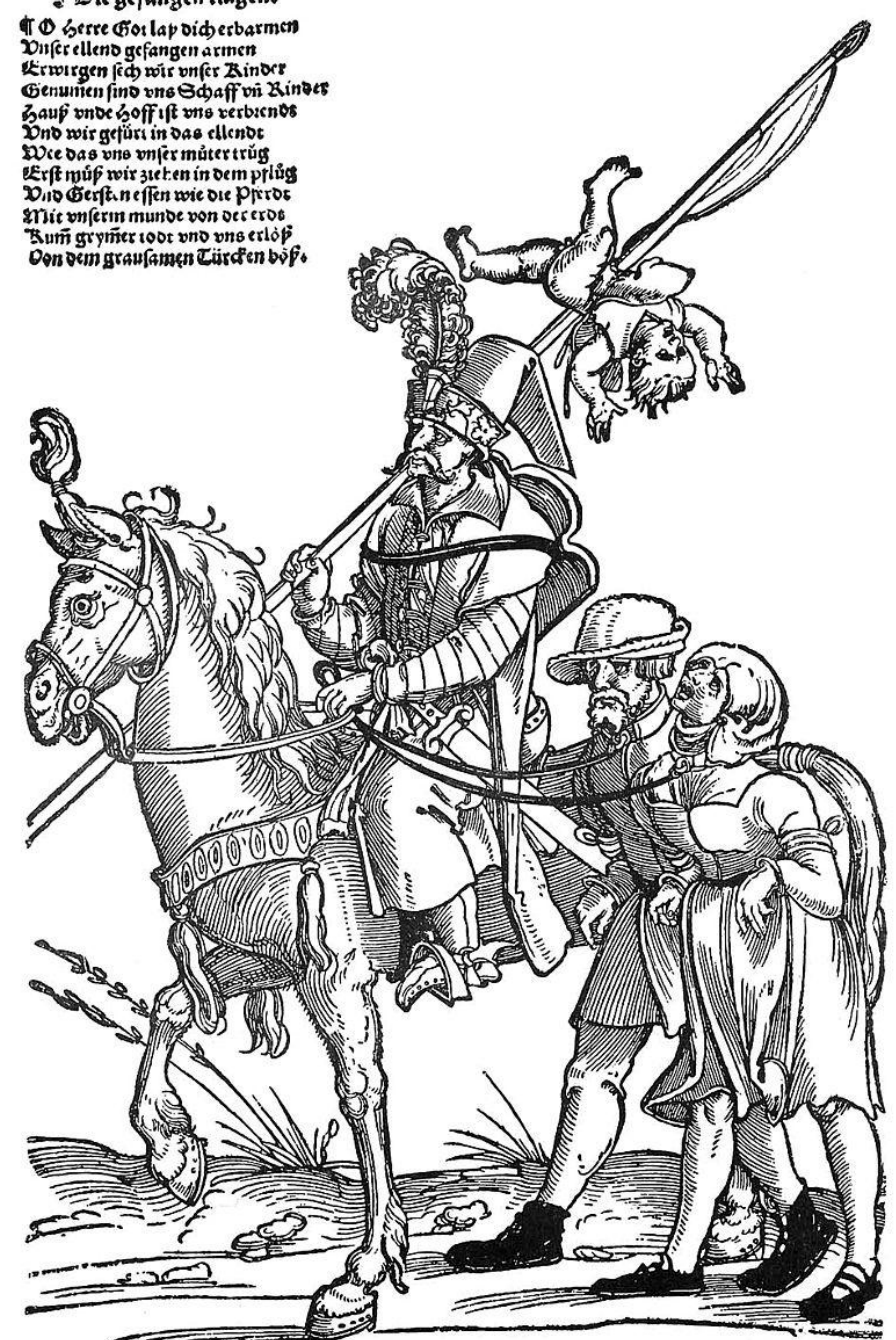


Ясир – бранці (поневолені), яких захоплювали турки й татари під час нападів на українські, російські й польські землі з XV до середини XVIII ст

- Піденно-східна межа розселення українців у XV ст.
- Напрями татарських походів наприкінці XV – на початку XVI ст.
- Похід турецько-молдавського війська проти Польщі у 1498 р.
- Українські землі, знелюднені внаслідок нападів татар
- Межа розселення українців на середину XVI ст.
- "Дике поле" – незаселені прикордонні території між литовськими і турецько-татарськими володіннями
- Головні осередки формування українського козацтва
- Напрями козацької колонізації
- Бій козаків у складі польського війська з татарами у 1489 р. (перша згадка про козаків у писемних джерелах)
- Перший відомий похід козаків проти турецьких володінь (1492 р.)
- Заснування Хортицької Січі Дмитром Вишневецьким (1556 р.)
- Головні замки, зведені за наказом литовських князів на українських землях для захисту від татарських набігів
- Володіння Османської імперії (а) та її васалів (б)
- Кордони держав на середину XVI ст.
- Східний кордон Саященної Римської імперії



Die gefangnen klagten.
 O Herre Got lay dich erbarmen
 Dieser ellend gefangen armen
 Erwirgen sich wir vnser Kinder
 Genumen sind vns Schaff vn Kinder
 Hauff vnde Hoff ist vns verbündes
 Vnd wir gefürt in das ellende
 Wie das vns vnser müter trüg
 Erst muß wir yeten in dem pflug
 Vnd Geste. n essen wie die Prede
 Mit vnserm munde von der erde
 Kuffi grymer todt vnd vns erlöf
 Von dem grausamen Türcken böf.

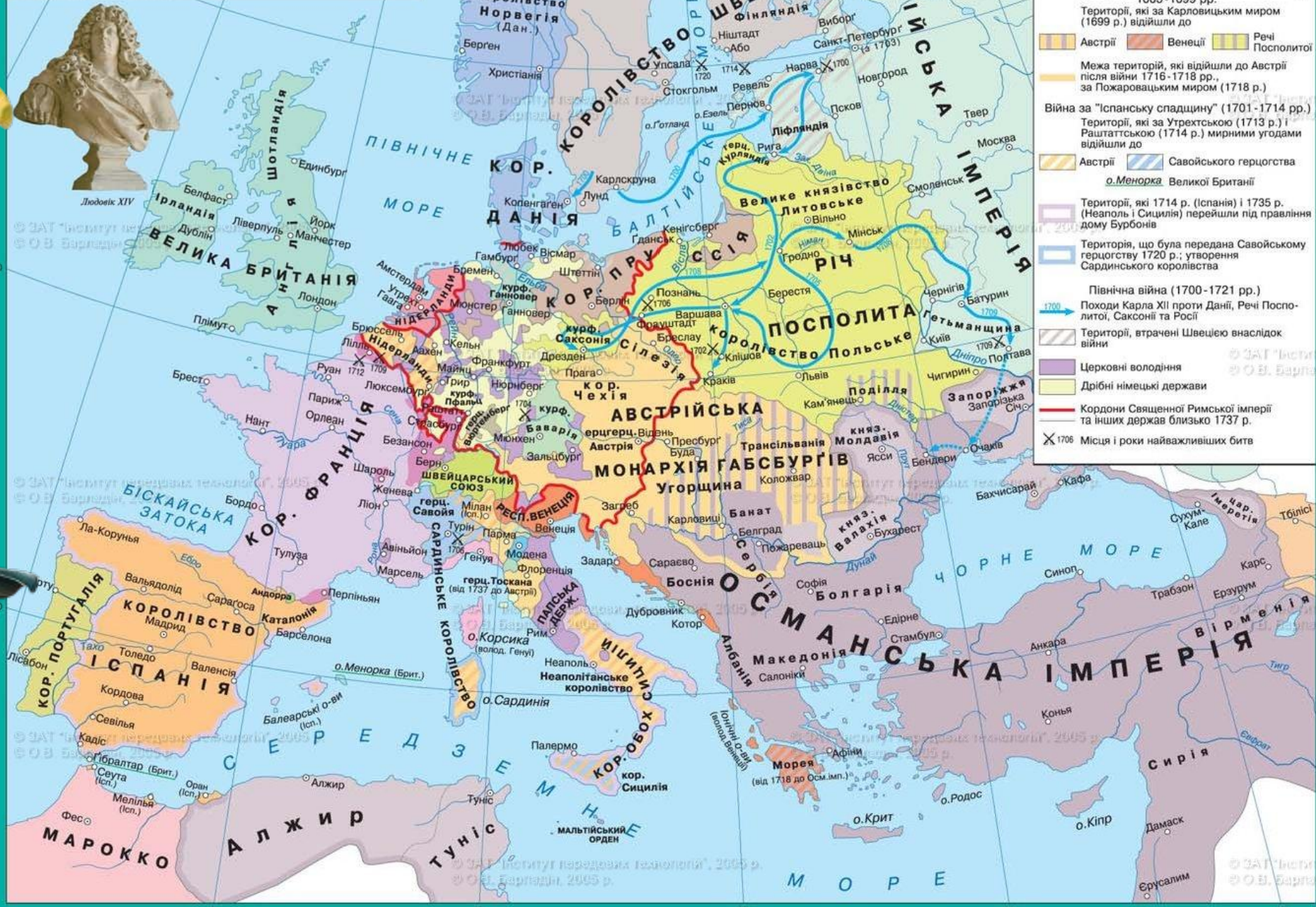


Sans Guldenmund.



ЄВРОПА

в другій половині XVII — першій третині XVIII ст.



- Території, приєднані до Франції за правління Людовіка XIV (1643-1715 рр.)
- Війна Османської імперії проти "Священної ліги" (Австрія, Венеція, Річ Посполита, Росія) 1683 - 1699 рр.
- Території, які за Карловицьким миром (1699 р.) відійшли до
 - Австрії
 - Венеції
 - Речі Посполитою
- Межа територій, які відійшли до Австрії після війни 1716 - 1718 рр., за Пожаровацьким миром (1718 р.)
- Війна за "Іспанську спадщину" (1701 - 1714 рр.)
- Території, які за Утрехтською (1713 р.) і Раштаттською (1714 р.) мирними угодами відійшли до
 - Австрії
 - Савойського герцогства
 - о. Менорка
 - Великої Британії
- Території, які 1714 р. (Неаполь і Сицилія) перейшли під правління дому Бурбонів
- Територія, що була передана Савойському герцогству 1720 р.; утворення Сардинського королівства
- Північна війна (1700 - 1721 рр.)
- Походи Карла XII проти Данії, Речі Посполитої, Саксонії та Росії
- Території, втрачені Швецією внаслідок війни
- Церковні володіння
- Дрібні німецькі держави
- Кордони Священної Римської імперії та інших держав близько 1737 р.
- X 1706 Місця і роки найважливіших битв

Політика Гетьмана

Реформування козацького війська

✓ По-новому зорганізував козацьку армію (піхота, кіннота, артилерія), зріс склад козацького флоту

✓ Вдавався до переговорів і компромісів з польською владою, збільшено реєстр



Петро Конашевич-Сагайдачний
гетьман реєстрового козацтва
1614 – 1622 рр. з перервами



«Доба героїчних або морських походів»

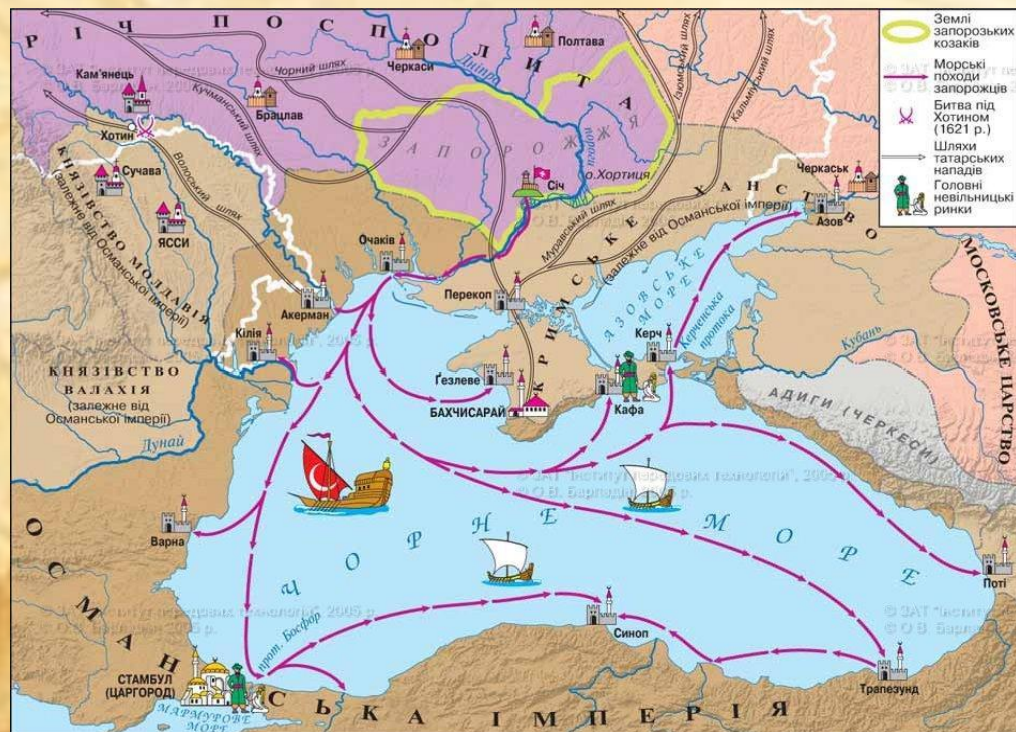
1606 р. – Варна

1608 р. – Перекоп

1609 р. – Ізмаїл,
Кілія, Аккарман

1615 р., 1617 р. –
Стамбул

1616 р. – Кафа



1616 р. похід на Кафу

«доби героїчних походів козацтва»

Низка європейських країн запрошувала козаків до спільних дій проти Османської імперії

Козацтво здобуло славу захисників християнства, поява вимог визнати його окремим станом, як шляхта

Зменшували військову міць осман і стримували татар, обмежуючи їхні можливості чинити набіги на українські землі

Загострення відносин між Річчю Посполитою й Османською імперією

1620-1621 рр. Хотинська війна



1618 р. козацьке військо на чолі з П. Конашевичем-Сагайдачним та поляками здійснило похід на Москву



Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги «Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного»



1618 р. Деулінське перемир'я

МОСКВУ 1618 р.



Чернігівські й Смоленські землі були приєднані до Речі Посполитої й утворене 7 воєводство.

Підтримка православної церкви



Йов Борецький 1620-1631
київський православний
митрополит



1615 р. заснування братської школи в Києві.



1620 р. – відновлення ієрархії Київської митрополії православної церкви



1620 р. запорожці вступили до Київського братства



Петро Сагайдачний
гетьман реєстрового
козацтва 1614 – 1622 з
перервами

1620-1621 рр. Хотинська війна

Вересень 1620 р. польські війська зазнають поразки від турків та татар в битві під Цецорою

1621 р. Хотинська битва

Козаки

Поляки

Турки

Сагайдачний

Ходкевич

V
S

Оман II

41,5 тис.

32,5 тис.

240-300 тис.

Хід воєнних дій

✓ Козаки відбили дев'ять штурмів

✓ Здійснили кілька нічних атак, які, за винятком однієї, були успішними

Перемога польсько-козацького війська, але Сагайдачний отримує поранення і помирає



Хотинська фортеця. XIII-XVI ст.

1621 р. Хотинська угода

0

✓ Припинення воєнних дій між Річчю Посполитою та Османською імперією

✓ Кордон між Річчю Посполитою і Османською імперією встановлено по р. Дністер.

✓ Туреччина і Кримське ханство зобов'язувалися не чинити грабіжницьких походів на українські землі Речі Посполитої

✓ Річ Посполита передавала турецькому васалові, князівству Молдова, Хотин

✓ Польська влада погодила заборонити українським козакам походи на Крим і Османську імперію



Домашнє завдання

1. **Опрацювати §12, с. 60-65**
2. **Обговоріть і виконайте завдання. Про участь козаків у Хотинській війні вірменський хроніст Авксентій писав: «Якби не козаки, військо Речі Посполитої було б розбите за три-чотири дні. Перемогу здобули тільки завдяки Богові й запорозьким козакам». За додатковими джерелами ознайомтеся з перебігом битви та складіть опис фактів, на підставі яких можна скласти відповідну наведеній характеристику.**

Основні дати

1618 р. — успішний похід козаків під проводом гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного на Москву.

1621 р. — Хотинська битва.

1620 р. – відновлення ієрархії Київської митрополії православної церкви;



Петро Конашевич-Сагайдачний

Сагайдачний Петро (Конашевич-Сагайдачний; бл. 1570, с. Кульчиці, тепер Самбірського р-ну Львівської обл. — 10(20).04.1622, Київ) — видатний політ., держ. і військ. діяч. Освіту здобув в Острозькій академії. З 1601 перебував на Запоріжжі. Завдяки його діяльності козацьке військо перетворилося у регулярне військ. формування. С. здобув ряд турецьких фортець, зокрема Кафу (суч. Феодосія, 1616). Взяв участь у поході польського королевича Владислава на Москву (1618). За сприяння С. у Києві утворився культ. осередок, 1620 відновлено православну ієрархію. Полководець з усім Військом Запорозьким записався у Київське Богоявленське братство (1620). С. став першим укр. гетьманом, який прагнув поєднати військ. могутність козацтва з діяльністю ін. станів укр. суспільства. У вересні 1621 діяч очолював 40-тис. укр. військо, яке відіграло вирішальну роль у розгромі турецької армії під Хотином. С. був поранений у цій битві отруйною стрілою, помер через кілька місяців. Похований у Києво-Братському монастирі.